

Il-Hames Sena   IL-ĠEOGRAFIJA (Generali)   IL-HIN: Siegha u tliet kwarti

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

Wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

Din hija lista ta' kliem ġeografiku użat f'din il-karta tal-eżami u t-tifsira tieghu bl-Ingliż.

<i>Latitudni</i>	<i>Latitude</i>
<i>Irjiħat prevalenti (komuni)</i>	<i>Prevailing winds</i>
<i>Ekwatur</i>	<i>Equator</i>
<i>Klima Ekwatorjali</i>	<i>Equatorial Climate</i>
<i>Baċir</i>	<i>Basin</i>
<i>Il-Pol tan-Nofsinhar</i>	<i>South Pole</i>
<i>Il-Pol tat-Tramuntana</i>	<i>North Pole</i>
<i>Foresta tropikali milwiema</i>	<i>Tropical rainforest</i>
<i>Tishin globali</i>	<i>Global warming</i>

1. Ghid jekk dawn is-sentenzi dwar il-klima humiex veru jew le. Ittikkja (✓) il-kaxxa t-tajba.

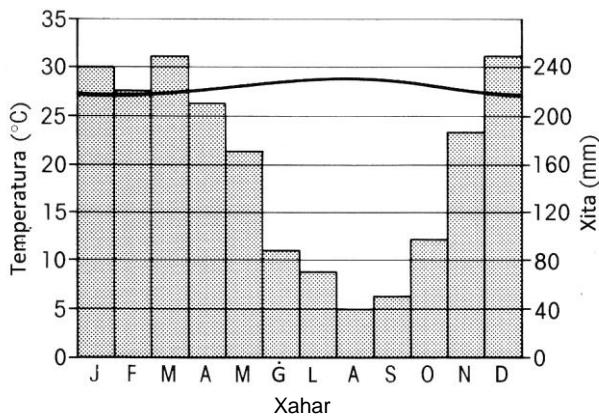
		Veru	Falz
a	It-temp huwa l-kundizzjoni tal-arja għal żmien qasir.		
b	Kull pajiż fid-dinja għandu l-istess tip ta' klima.		
c	Żewġ fatturi ewlenin li jaffetwaw il-klima huma l-latitudni u l-gholi tal-art.		
d	Hekk kif l-arja toghla 'l fuq tiksah b'20°C għal kull 100 metru għoli.		
e	L-irjiħat prevalenti (komuni) jgħib temp frisk jekk jonfhu minn fuq l-art fis-sajf.		
f	Inħawi qrib l-Ekwatur huma aktar keshin minn postijiet qrib il-poli.		
g	Fis-sajf postijiet bogħod mill-baħar bħal Moska huma ġeneralment aktar keshin minn postijiet qrib il-kosta.		
h	Klima Ekwatorjali hi šħuna u umda matul is-sena kollha.		
i	L-ogħla temperaturi jiġu mkejla fid-deżerti sħan.		
j	Tinżel anqas xita f'postijiet fuq il-muntanji milli postijiet aktar fil-baxx.		

(10)

2. Fil-post hawn taħt ikteb mill-ġdid u sewwi s-sentenzi li kellhom xi żball fit-taħriġ n-ewwel paġna.
- .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

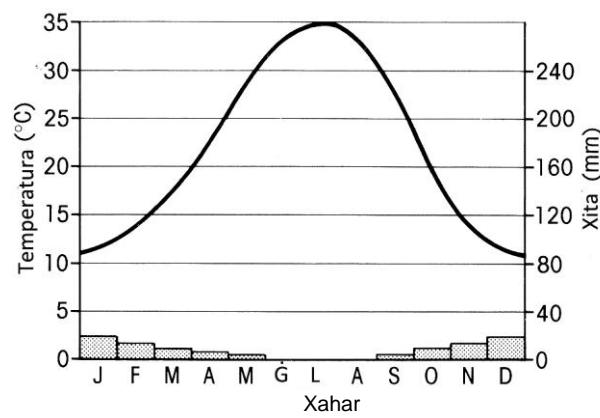
(10)

3. Il-graffs t'hawn taħt (Disinn 1) juru żewġ tipi differenti ta' klima. Uża l-graffs biex twieġeb il-mistoqsijiet.

Klima Ekwatorjali

Disinn 1

Klima ta' Deżert Shun

- a. Liema klima hi šħuna fis-sajf bi ftit li xejn xita?
- .....

(2)

- b. Kemm hi t-temperatura ta' Marzu f'kull graff?

Klima Ekwatorjali ..... **Klima ta' Dežert shun** .....

- c. Kemm tinżel xita f'Dicembru fiż-żewġ postijiet?

Klima Ekwatorjali ..... **Klima ta' Dežert shun** ..... (2)

- d. Kemm huwa t-total tax-xita f'kull post irappreżentat minn kull graff?

Aghżel minn: 400mm, 1800mm, 25mm, 4000mm, 100mm, 20mm

Klima Ekwatorjali ..... **Klima ta' Dežert shun** ..... (2)

- e. Liema tip ta' klima nsibu f'dawn il-postijiet imsemmija hawn taħt.

Aghżel minn **Klima Ekwatorjali** jew **Klima ta' Dežert shun**.

Il-Foresta Amażon	
Id-dežert tas-Sahara	
Atakama	
Il-Kongo/il-Baċir taż-Żaire	
L-Indoneżja	

(5)

4. Qabbel flimkien dawn is-sentenzi dwar **l-industrija tat-turiżmu**.

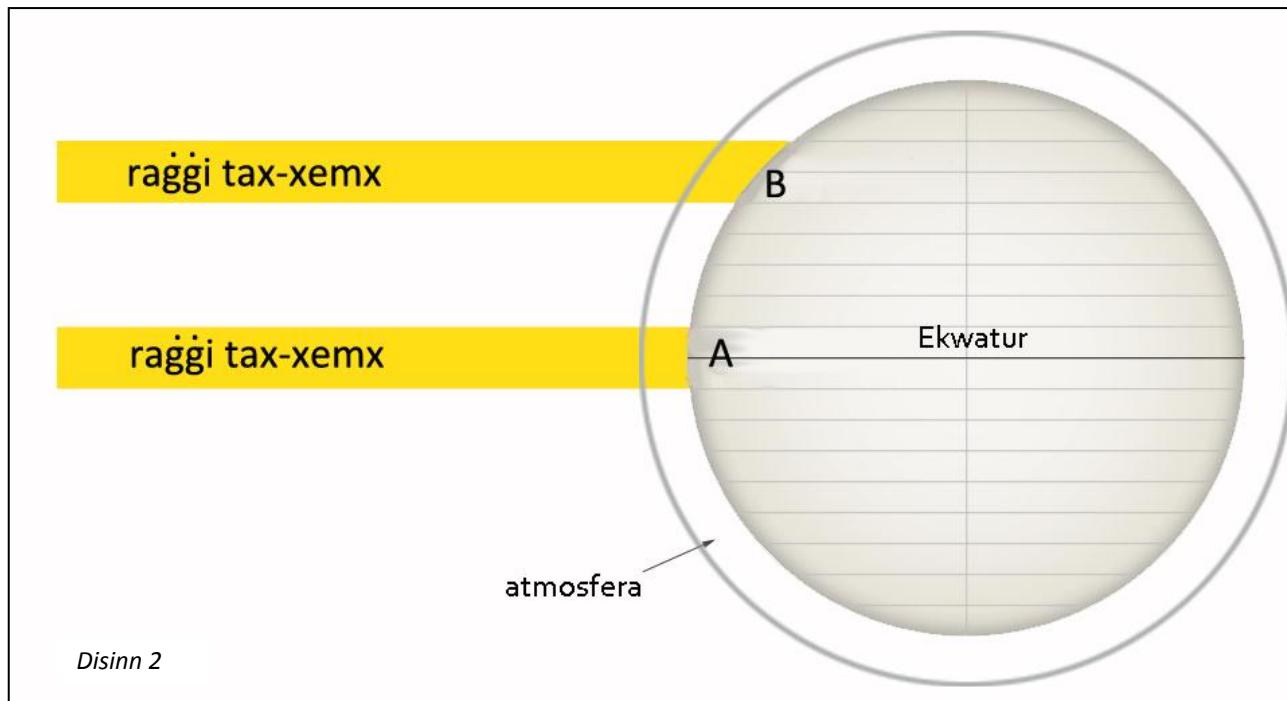
1.	It-turisti huma dawk li jsiefru barra l-pajjiż		billi tikkrea x-xogħol u l-gid.
2.	L-aġenziji tal-ivvjaġġar, il-koki, u dawk li jbiegħu s-suvinirs kollha jiaprovdū		klima faverovoli, bahar ikhal u shun kif ukoll bajjet sbieħ u mrammla.
3.	L-industrija tat-turiżmu ġgib beneficiċċi kbar lill-pajjiż		trasport aktar mgħaġġel, orħos u komdu.
4.	In-numru ta' turisti żdied sew dan l-aħħar minħabba		fuq btala ghall-gost.
5.	Attrazzjonijiet ewlenin li jiġbdu t-turisti lejn Malta fis-sajf jinkludu		servizz lill-industrija tat-turiżmu.

(5)

5. Eluf kbar ta' turisti jiġu Malta ta' kull sena speċjalment fix-xhur tas-sajf. Semmi tħalli li dawn it-turisti kollha jistgħu joħolqu waqt li jkunu għal bħawn fostna.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

(3)

6. Hares sewwa lejn id-disinn (Disinn 2) t'hawn taħt.

- a. Poġgi dan il-kliem fil-post it-tajjeb fuq id-disinn (Disinn 2) t'hawn fuq:

Il-Pol tan-Nofsinhar, Il-Pol tat-Tramuntana, u l-Ekwatur.

(3)

- b. Agħti raġuni waħda biex tispjega ġħaliex postijiet immarkati bl-ittra A fuq Disinn 2 huma shan ħafna.

.....
 .....
 .....
 .....

(3)

- c. Agħti raġuni waħda biex tispjega għaliex postijiet immarkati bl-ittra **B** fuq Disinn 2 keshin ħafna.

.....
 .....
 .....

(3)

- 7 a. Hares sewwa lejn il-mappa tal-Ewropa li tinsab f'Disinn 3 f'paġna 6.
 Semmi l-pajjiżi mmarkati bl-ittri A, B, C u D.

Aghżel minn: **Spanja, L-Ingilterra, Is-Slovakkja, Il-Polonja, L-Italja, Il-Portugall, Ir-Russja, In-Norveġja, Il-Filandja, Ir-Rumanija, Ir-Repubblika tal-Irlanda, Il-Bulgarija, Il-Greċċa u Franza.**

A		B	
C		D	

(4)

- b. Semmi u agħti kulur lil dawn il-pajjiżi fuq l-istess mappa tal-Ewropa.

Il-Ġermanja**Il-Belġju**

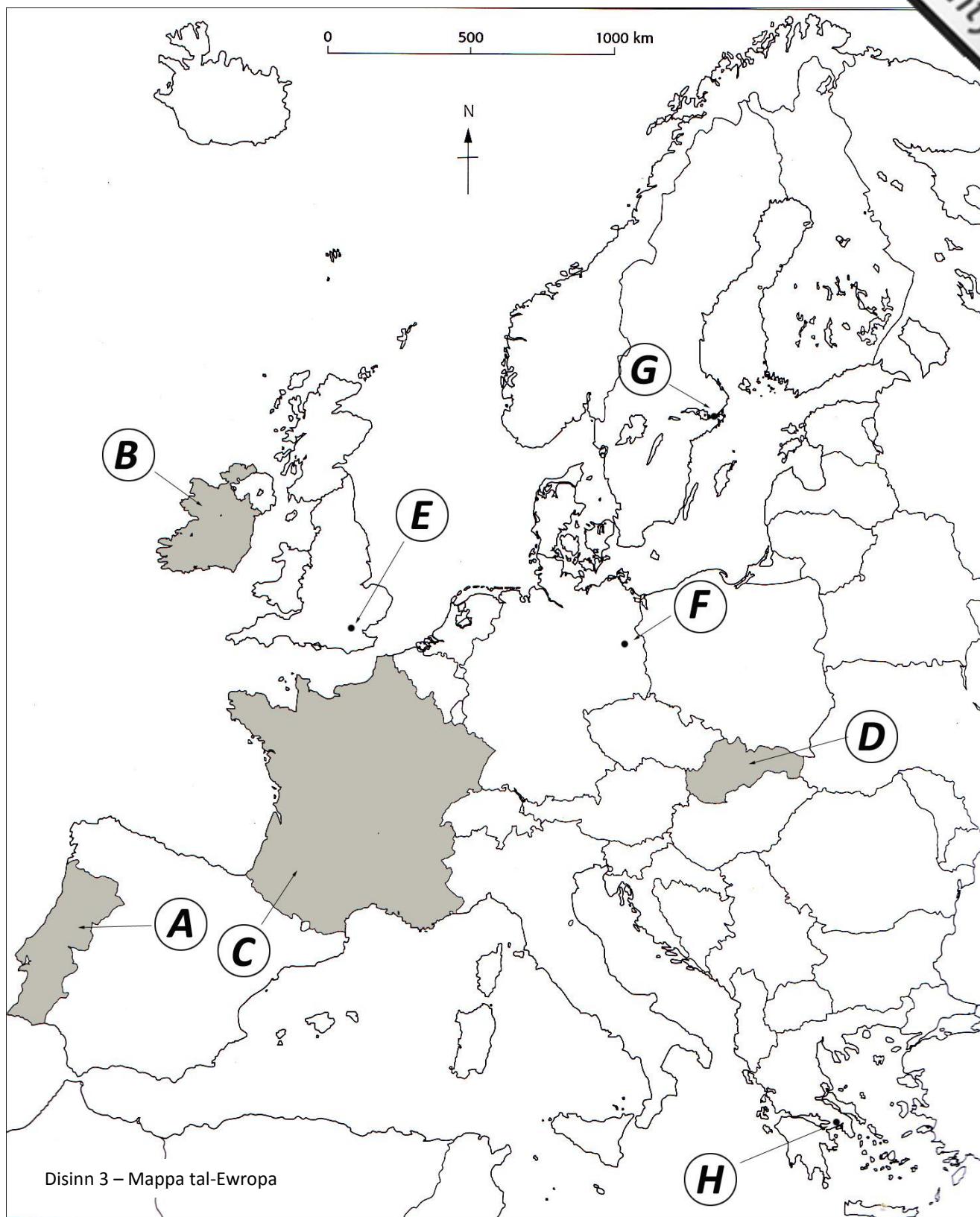
(2)

- c. Imla t-tabella t'hawn taħt bl-ismijiet tal-bliet kapitali mmarkati bl-ittri **E, F, G u H**.
 Aghżel minn:

Dublin, Bukarest, Riga, Ateni, Ruma, Oslo, Liżbona, Madrid, Vjenna, Berlin, Pariġi, Londra, Il-Belt Valletta u Stokkolma.

E		G	
F		H	

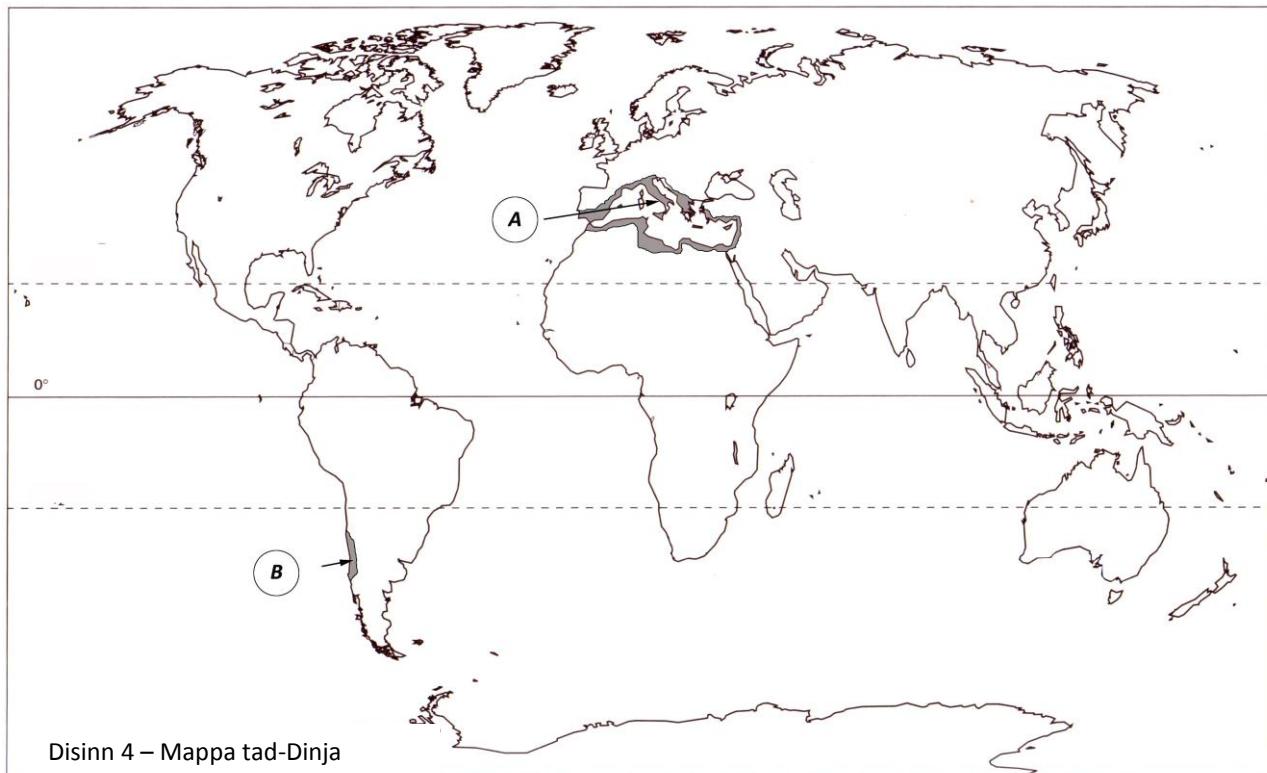
(4)

- 8 a. Fuq il-mappa tad-dinja f'Disinn 4 hawn taħt, semmi ż-żewġ postijiet immarkati **B** li għandhom klima Mediterranja.

A	
B	

(2)

- b. Fuq l-istess mappa (Disinn 4), semmi u mmarka żewġ postijiet oħra li għandhom klima Mediterranja.

(4)

- c. Aġħti **erba'** karakteristiċi ewlenin tal-klima Mediterranja.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(4)

9. Agħti t-tifsira tal-kelma **ħamrija**. Semmi u spjega żewġ ħwejjeg li permezz tagħhom tista' tkun differenti waħda minn oħra.
- .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(4)

10. Hemm tliet tipi ewlenin ta' xogħlilijiet: Xogħol Primarju, Sekondarju, u Terzjarju.

- a. Ikteb fil-post it-tajjeb fit-tabella t'hawn taht it-tifsira ta' kull wieħed minn dawn ix-xogħlilijiet differenti. Qabbel it-tip ta' xogħol mat-tifsiriet mogħtija hawn taħt.

- **Jimmanifattura prodotti lesti.**
- **Itella' u jkabbar riżorsi u materja prima li tagħtina l-art.**
- **Jipprovdni servizz lill-pubbliku kif ukoll lil ħafna ażjendi u negozji.**

Xogħol	Tifsira
Xogħol Primarju	
Xogħol Sekondarju	
Xogħol Terzjarju	

(3)

- b. Poġġi x-xogħlilijiet mogħtija fil-post it-tajjeb fit-tabella t'hawn taħt.

haddiema fl-industrija tal-bini, bdiewa, haddiema tal-minjieri, xufiera tat-taxi, haddiema li jimmanufatturaw il-karozzi, għalliema

Xogħol	Eżempju 1	Eżempju 2
Xogħol Primarju		
Xogħol Sekondarju		
Xogħol Terzjarju		

(6)

11. Spjega għaliex fil-foresti tropikali milwiema bħall-Foresta Amażon

- (a) il-pjanti jikbru malajr ħafna;

.....
.....

(2)

- (b) ffit li xejn jikbru pjanti mal-art (*undergrowth*);

.....
.....

(2)

- (c) insibu siġar għoljin ferm (aktar minn 40 metru għoli);

.....
.....

(2)

- (d) il-weraq ta' ħafna pjanti ġej għall-ponta (*drip tip*).

.....
.....

(2)

12 a. X'tifhem b'**tishin globali.**

.....
.....
.....
.....
.....

(3)

b. X'inhuma l-kawżi ewlenin li qed iwasslu għat-tishin globali?

.....
.....
.....
.....

(2)

c. Semmi **żewġ** effetti li t-tishin globali jista' jkollu fuq Malta.

.....

.....

.....

.....

(4)